

Vrijwillig de armoede in

FIDESCO

KATHOLIEKE ORGANISATIE
VOOR INTERNATIONALE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Beste mensen,

Onze eerste dagen in Zambia liepen anders dan verwacht. Na onze aankomst op 9 oktober jl. in de hoofdstad Lusaka waren wij genoodzaakt om een week hier te blijven, in afwachting van onze werkvergunning. Wij verbleven er in een vormingscentrum van de Comboni broeders. We aten en baden samen, maar verder was het vooral uitrusten en wachten tot wij konden vertrekken naar onze missieplek in Chikowa.

Arm en rijk

Tijdens ons verblijf in de hoofdstad waren wij verbaasd over de grote verschillen tussen arm en rijk. De armen leven in vuilnis en velen worden ieder jaar ziek van cholera in hun water. Om de stad enigszins leefbaar te houden, worden er iedere dag hopen plastic verbrand. Maar ondanks dit alles staan er overal leuzen waar God wordt gedankt en geprezen om Zijn grootheid. Voor de rijken is Lusaka een paradijs waarbij bijna alles te verkrijgen is en er volop genoten wordt van het comfortabele weer en de prachtige natuur. In de vormingsbijeenkomsten van Fidesco zijn wij op veel dingen voorbereid. De informatie en ervaringen die daar zijn gedeeld, beschreven absoluut wat ons te wachten zou staan, maar toch is het horen en lezen over een situatie heel anders dan wanneer je er daadwerkelijk in bevindt. Hoewel wij het goed hadden deze eerste week, voldoende te eten, een veilige plek om te slapen, was dit zeker geen Nederland. Het opende onze ogen. Tijdens deze week hebben wij ook veel tijd doorgebracht met de werkster/kok van het Comboni vormingshuis, Margaret. Deze mevrouw leerde Tessa Zambiaans koken en kleding met de hand wassen, maar vooral deelde zij veel over haar leven. Zij heeft hard moeten werken om voor haar vijf kinderen te zorgen, inmiddels allemaal volwassen. Haar zoon is een priester en haar dochters hebben haar kleinkinderen gegeven. Dat je hard moet werken hier in Zambia hebben wij ook later nog ervaren op onze missieplaats.

Chikowa

Toen wij uiteindelijk in onze missieplek, Chikowa, aankwamen op dinsdag 16 oktober jl. tegen 19:00 uur, was het flink heet. Het is nog volop zomer en Chikowa ligt in een dal (Luangwa valley) waar de hitte lekker blijft hangen. Temperaturen tegen de 40 graden in de zomer zijn niet ongewoon. Verder stroomde er in alle huisjes in de compound (leefgemeenschap) geen water uit de kraan omdat er iets met de waterpomp was; de stroom was ook uitgevallen. Het schijnt dat dit wel regelmatig voorkomt wanneer beheerbedrijf Zesco onderhoud pleegt aan het elektriciteitsnet – of wanneer het onweert. De dag erop had onze jongste, Sem, flinke verhoging. In een gebied waar veel malaria voorkomt dachten wij meteen aan het ergste, maar het bleek gelukkig geen malaria te zijn. Inmiddels is iedereen ziek geweest maar zijn wij er gelukkig allemaal weer bovenop gekomen.

PETER EN TESSA

JANSEN

CHIKOWA, ZAMBIA

Huisvesting

Wij keken er naar uit om naar ons 'nieuwe' huis te gaan en ons daar te settelen. Hoewel het een echt huis is met keuken en badkamer, anders dan gebruikelijk voor de Zambianen, had Tessa het de eerste dagen erg moeilijk. Voor ons hadden er vier vrijgezelle mannen in het huis gezeten. Het huis was alles behalve kindvriendelijk of schoon. Het huishouden alleen was al een dagtaak. Met de hand kleding wassen, eten verzamelen van het land, boenen zonder fatsoenlijke schoonmaakartikelen. Gelukkig was een hulp in het huishouden zo gevonden. Het huis en de compound waarop het huis zich bevindt, zijn gebouwd door de Comboni broeders. De onderneming van deze broeders, tevens onze opdrachtgevers

Op de website www.fidesco.nl staat een nieuwe film over het project van Peter en Tessa, kijkt u even met ons mee?

Peter in de werkplaats

kent twee 'afdelingen' die circa twee kilometer uit elkaar liggen: de 'missie' en het 'project'. Tessa werkt in de missie, Peter in het project. De missie is waar het klooster van de broeders staat. Hier zijn ze een aantal jaar geleden een school begonnen. Een kleuterschool - die Tessa op dit moment aanstuurt - een basisschool en een middelbare school. De verschillende leraren die hier lesgeven wonen in de huisjes om de school heen. De kinderen komen 's ochtends vanuit de dorpjes in de wijde omgeving naar de school gelopen, met de ouders mee of gewoon zelf.

Chikowa Youth Development Centre

In het project staat het Chikowa Youth Development Centre (CYDC) centraal, een internaat waar vakopleidingen worden gegeven. Jongeren tussen 18 en 22 jaar worden hier in vijf maanden opgeleid tot een basis-niveau timmerman, metselaar, landbouwer of automonteur. Er zijn in het verleden pogingen gedaan om een langere, meer uitgebreide, opleiding aan te bieden, maar hier bleek te weinig vraag naar. Wel zijn wij op dit moment bezig met voorbereidingen voor een vijfde vakopleiding: koken & catering. Vanuit de safari-parken in de buurt zijn er signalen gekomen dat er behoefte zou zijn aan lokale mensen met een dergelijke opleiding. Het CYDC biedt goedkoop onderwijs aan omdat er geld wordt verdiend met de verkoop van meubels en van groenten en fruit. De meubels worden vervaardigd in een meubelmakerij die Peter op dit moment aanstuurt. Hier werken zeven volleerde meubelmakers en ook loopt er op dit moment een student van het CYDC stage in deze timmerwerkplaats. Het land van het 'project' is omringd door tuinen waar van alles op groeit wat door de Comboni broeders en vorige vrijwilligers is geplant. Vooral vanuit de lodges in de safari-parken in de buurt is hier behoefte aan.

Peter aan het woord

Bij aankomst op mijn werk bleek dat mijn voorganger Barthelemy, een Fidesco vrijwilliger uit Frankrijk, alles netjes had achter gelaten voor mij. Wat hij deed, en waar ik nu ook mee ben begonnen, is het managen van alles rondom de timmerwerkplaats. Dat wil zeggen: klantcontact, het maken van offertes, inkoop van hout en andere materialen, aansturing van de werknemers en levering/installatie van gereed product. Het bevalt tot nu toe erg goed: ik kan hier mijn

werk-ervaring uit het verleden met technisch ontwerpen én procesoptimalisatie samenbrengen!

Ik ben mijn werk begonnen door de werkplaats in te duiken, daar waar het gebeurt. Daar heb ik een deur gemaakt voor de keuken van ons huisje. We hadden (en hebben) veel ongewenste gasten in de keuken en met deze deur kon ik in ieder geval zorgen dat onze twee jongens geen toegang meer hadden tot de pannen, borden en fornuis-oven combi. Met het maken van deze deur kon ik de werknemers beter leren kennen aangezien ik hen de hele tijd om hulp moest vragen. Ik kon hun werkmethoden beter begrijpen en ik kon leren hoe de machines werkten. Daardoor heb ik ook begrepen wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn van een meubel-ontwerp. Ik ken overigens nog steeds hun namen niet allemaal uit mijn hoofd...

Koffer met handgereedschap

Vanuit Nederland had ik een koffer handgereedschap meegekregen van Henk uit ons dorp, Voorschoten. Hij had dit met hulp van verschillende kringloopwinkels verzameld om te doneren aan ontwikkelingshulp. Heel bijzonder hoe deze hulp vanuit onverwachte hoek ineens op ons pad kwam. Ik dacht de stukken gereedschap zo in één keer te geven aan de werkplaats, maar het werd mij al snel duidelijk dat dit niet handig zou zijn. Wij zijn hier gekomen in een plek van armoede waar een werknemer in de meubelmakerij per werkdag van 8 uur omgerekend een relatief prima loon van zo'n 4 euro verdient (ter vergelijking, een kip – levend en wel – kost 3,50 euro). Werkelijk alles wat zij nodig hebben om hun werk te doen wordt vanuit een centraal uitgifte punt verstrekt: houtlijm, schroeven, spijkers, houtlak. Boren en bitjes worden uitgeleend. Anders 'verdwijnt' het simpelweg. Ik heb dus tot nu toe alleen wat gereedschap uitgeleend (en weer ingenomen) voor wat werk en ik heb een handboor en een kleine bankschroef gegeven aan de lerares timmerwerk op het CYDC. Zij had deze dingen nodig voor de nieuwe cursusperiode dat in november jl. is gestart.

Volgende stappen

Wat mij opvalt in en rondom de meubelmakerij zijn vooral drie dingen: Ten eerste de hoeveelheid hout en stof die overal op de grond ligt. Het is niet te zien wat afval hout is en wat onderdelen zijn voor een stuk meubel. Geen van de machines heeft iets van afzuiging dus na een paar uur werk zit alles (en iedereen)

ZAMBIA

FAMILIE JANSEN

ging dus na een paar uur werk zit alles (en iedereen) onder een laag stof. Ze ademen dat de hele dag in! Het tweede punt is het gebrek aan overzicht over de houtvoorraad. Alleen met goed droog hout kunnen meubels gemaakt worden; anders gaat het krimpen nadat het geassembleerd is. Ik ben eerst maar de voorraad in kaart aan het brengen inclusief wanneer het gereed is voor gebruik. Het derde en laatste punt waar ik mij op richt is de werkplanning. Wie is waar mee bezig en hoe lang verwachten wij dat dit werk nog duurt oftewel, wanneer kunnen we een meubelstuk leveren en wanneer is er weer ruimte voor een volgende klus. Een dergelijk overzicht heb ik nergens kunnen vinden dus heb ik het inmiddels zelf gemaakt. De volgende stap wordt om dit in een dagelijkse kick-off op de werkvloer kort te bespreken. Ben benieuwd hoe dat gaat bevallen...

Geloofsleven

We hebben hier op de zondagen ook kennis mogen maken met de geloofsgemeenschap van dit gebied. Vieringen van 2-3 uur zijn niet ongewoon met vooral heel veel vrolijke muziek, een eindeloos lange preek in de lokale taal en circa 30 minuten aan mededelingen van verschillende mensen aan het eind van de viering. Hier zijn wij de eerste keer ook naar voren geroepen met z'n vieren om ons voor te stellen. Vooral veel belangstelling was er voor onze kleine jongens. Behalve de Comboni broeders en de Fidesco vrijwilligers zijn er in de omtrek eigenlijk geen blanke mensen te bekennen, laat staan blanke kinderen. De kinderen in de kerk vonden het vooral interessant om de armen, wangen en haren van Niek en Sem aan te raken.

Tessa op kantoor

Tessa aan het woord

Ik ben tijdens mijn missie werkzaam als directrice van de kleuterschool Saint Daniel. Hier werken vier leerkrachten, één onderwijsassistent, één kok en een klusjesman. De kleuterschool bestaat nu vijf jaar. De school is ontstaan omdat de overheid vijf jaar geleden kleuterscholen introduceerden als voorbereiding op het basisonderwijs. De school kent zo'n 100 kinderen van drie tot en met zes jaar oud en sinds kort is onze zoon Niek hier ook een leerling. De school opent om 07:00 uur en dan kunnen de kinderen gebruik maken van de speeltuin. In de omgeving waar wij wonen hebben wij nog geen andere speeltuin gezien dan die van de kleuterschool. Wellicht verklaart dat waarom de kinderen het liefst al voor 07:00 uur naar school komen. Ze kunnen er heerlijk rondrennen, klauteren en schommelen. Op de speelplaats is ook een voetbal- en een volleybal veld; helaas is er vaak geen bal. Rond 07:30 uur luidt de schoolbel en alle kinderen gaan in rijtjes staan van hun eigen klas en geslacht. Dit wordt de parade genoemd. Een leerkracht verwelkomt de leerlingen, zingt liedjes met hen, controleert of de kinderen schoon en gezond zijn en bidt met hen. Rond een uur of 08:00 uur gaan de kinderen naar hun eigen klaslokaal.

Verschillende klassen

De school kent vier klassen. Ten eerste is er de 'baby' klas. Hier zitten kinderen in van drie of vier jaar oud. Het klaslokaal kent een 'huishoek' en een 'bouwhoek' zoals wij ook kennen van de Nederlandse kleuterklassen. Voor de kinderen van vier of vijf jaar oud zijn er twee 'middel' groepen. Één van deze groepen is een groep voor kinderen die doorgestroomd zijn van de 'baby' klas en de andere is een groep voor kinderen die rechtstreeks uit de dorpjes komen. Deze groep heeft wat meer tijd en ruimte nodig om te wennen aan school. Als laatste is er nog een groep voor kinderen van vijf of zes jaar oud, de 'receptie' klas. In zowel deze als in de 'middel' groepen gaat het er al 'schools' aan toe. Kinderen zitten voor een groot deel achter hun tafeltje op hun stoeltje te luisteren naar wat de juffrouw hen wil leren.

Dagprogramma

Nadat de kinderen om 08:00 uur met hun eigen klas de dag geopend hebben, mogen de kinderen naar de W.C. Dit is eigenlijk een gat in de grond. Vervolgens gaan zij weer naar hun klas waar zij hun eerste 'les' krijgen totdat om 09:30 uur de schoolbel weer gaat. Het is tijd voor ontbijt. Alle kinderen krijgen pap van

managers in zambia

Peter voor het kantoor

Kleuterschool Saint Daniel

Niek in uniform in zijn klas

de kok te eten. Nadat ze klaar zijn en hun spullen en zichzelf hebben gewassen, gaan ze spelen in de speeltuin. Daarna gaan ze weer naar hun klas en om 12.00 uur gaat de school uit.

Werken voor God

Wat mij opviel aan de start van mijn missie was dat vanuit de leraren direct veel van mij werd verwacht. De vorige Fidesco vrijwilliger, Colin, een alleenstaande jongen uit Frankrijk, had drie jaar in Chikowa gezeten. Hij had in de loop van de tijd veel kennis en ervaring opgedaan. Daarna had hij als alleenstaande volop de tijd om zich voor zijn werk in te zetten. Het was moeilijk opstarten met deze druk. Wat mij hierin hielp, was terugdenken aan de dag van ons vertrek. Op die dag hadden wij nog een eucharistieviering gevierd in besloten kring met Boris, de kapelaan uit Voorschoten en peetvader van Sem. Hier ging het in de lezing over de beweegredenen van ons werk: doen we het voor God of voor de mensen. Als wij het voor de mensen doen, zo legde Boris uit, zullen wij er snel klaar mee zijn want de mensen hebben nooit genoeg. Zij zullen altijd om meer vragen. Doen wij het voor God, dan zullen wij gelukkig zijn in de missie. Mooie woorden toen die nu ineens veel meer betekenis kregen.

Zalig Kerstfeest

Inmiddels is het einde van het schooljaar in zicht. De 'grote zomervakantie' is hier rond de Kerst en half januari begint het nieuwe schooljaar. Nu gaan wij eerst voor een aantal dagen naar Malawi om daar op onze geldige visum en werkvergunning te wachten. Wij willen u danken voor uw donatie en wensen u een Zalig Kerstfeest toe.

Peter en Tessa Jansen + Niek en Sem

Wat is FIDESCO

FIDESCO (samengevoegd van Fides (Geloof) en Coöperatie) is een internationale katholieke organisatie die in 1981 door de Gemeenschap Emmanuel in Frankrijk is opgericht. Fidesco zendt professionals over de hele wereld uit om bij te dragen aan de volledige ontwikkeling van de bevolking. Fidesco werkt altijd samen met de lokale kerk om juist de lokale ontwikkeling door kleinschalige projecten te stimuleren. Fidesco heeft meer dan 1500 vrijwilligers uitgezonden, waarvan 23 Nederlanders. Na een voorbereidingstraject gaan de vrijwilligers twee jaar op missie. Fidesco is als Internationale vrijwilligersorganisatie geaccrediteerd bij het Franse Ministerie van Buitenlandse Zaken en is verder lid van verschillende NGO platforms. In Nederland is Fidesco erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Giften zijn aftrekbaar van de belasting.

Hoe kunt u bijdragen?

Fidesco biedt u verschillende mogelijkheden om de missies van Nederlandse vrijwilligers of onze projecten financieel te ondersteunen. U kunt daarbij rekenen op onze discretie en verantwoording over de besteding. Steun ons via:

1) De antwoordcoupon

U dient deze volledig in te vullen en naar het hierop vermelde adres te sturen. Geef daarbij aan of het om een eenmalige donatie of om een periodieke overschrijving gaat.

2) Internet

Op de website www.fidesco.nl vindt u de mogelijkheid om via IDEAL op veilige wijze online te doneren.

3) Per bank

U kunt het geld rechtstreeks overmaken op bankrekening NL53 ABNA 0566 0142 97 t.n.v. Stichting Fidesco Nederland te Venlo o.v.v. de desbetreffende vrijwilliger of project.

Wij verzoeken u vriendelijk uw naam en adres onder vermelding van de desbetreffende donatie te mailen naar info@fidesco.nl of te sturen aan Stichting Fidesco Nederland in Voorhout. U kunt daarbij aangeven of u de missieverslagen wenst te ontvangen. Wij houden uw adres graag in ons adressenbestand, en zullen u twee keer per jaar op de hoogte houden van onze activiteiten.

Bij voorbaat dank,
Johannes Witt
Voorzitter Stichting Fidesco Nederland

Voor informatie of sponsoring: tel.: 0852-731732
Rooseveltlaan 2 info@fidesco.nl
2215 NX Voorhout www.fidesco.nl